

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра політології та державного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № __ від _____ 2018 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

**ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ
БЕЗПЕКОЮ**

підготовки магістрів

спеціальності 054 «Соціологія»

освітньої програми (спеціалізації) Соціологія

Луцьк 2018

Програма навчальної дисципліни «Державне управління національною безпекою» для студентів підготовки магістра, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 054 «Соціологія», за освітньої програмою «Соціологія»

Розробник: Малиновський В. Я., професор кафедри політології та державного управління, д. політ. н., професор

Рецензент: Яцишин М. М., завідувач кафедри теорії та історії держави і права, д. юрид. н., професор

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри політології та державного управління

протокол № ___ від _____ 2018 р.

Завідувач кафедри: _____ Бортніков В. І.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки

протокол № ___ від _____ 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету історії, політології та національної безпеки _____ Шваб А. Г.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університет імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни денної форми навчання подається згідно з навчальним планом спеціальності представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна
Кількість годин/кредитів: 150/5	054 Соціологія Соціологія	Рік навчання: 6
		Семестр: 11
		Лекції: 22 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Соціологія	Практичні: 20 год.
	Магістр	Консультації: 10 год.
		Самостійна робота : 98 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

Характеристика навчальної дисципліни заочної форми навчання подається згідно з навчальним планом спеціальності представляється у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна
Кількість годин/кредитів: 150/5	054 Соціологія Соціологія	Рік навчання: 7
		Семестр: 13
		Лекції: 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Соціологія	Практичні: 10 год.
	Магістр	Консультації: 18 год.
		Самостійна робота : 112 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою викладання дисципліни «Державне управління національною безпекою» є надання знань щодо основних аспектів державного управління у сфері національної безпеки та організації, форм і закономірностей функціонування системи державних органів у безпековій сфері. У процесі її вивчення розглядаються поняття і зміст державного управління національною безпекою на сучасному етапі державотворення; аналізується зміст державно-управлінської діяльності, функції, методи, форми державного управління національною безпекою; розглядається склад сектору національної безпеки України, зокрема керівництво і координація у сфері національної безпеки. Особлива увага надається комплексному розгляду сектору безпеки і оборони та характеристиці повноважень його взаємопов'язаних складових: сил безпеки, сил оборони, оборонно-промислового комплексу, громадян і громадських об'єднань, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- основні теоретичні засади державного управління;
- основні поняття, що розкривають специфіку управлінської діяльності;
- законодавство у сфері державного управління національною безпекою;
- правова основа державної політики у сфері національної безпеки;
- засади демократичного цивільного контролю;
- склад сектору безпеки і оборони;
- керівництво у сферах сектору безпеки і оборони;
- мета, принципи і види планування у сферах національної безпеки;
- стратегія національної безпеки;
- стратегія воєнної безпеки України;
- стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України;
- стратегія кібербезпеки України.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни денної форми навчання представляється у вигляді таблиці 3.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Конс.	Сам. роб.
Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти державного управління національною безпекою					
Тема 1. Теоретико-методологічні основи державного управління	14	2	2	1	9
Тема 2. Принципи національної безпеки і оборони	14	2	2	1	9
Тема 3. Повноваження державних органів у сфері національної безпеки	14	2	2	1	9

Тема 4. Політика і процедури державних органів у сфері національної безпеки	14	2	2	1	9
Тема 5. Планування у сфері національної безпеки	14	2	2	1	9
Разом за модулем 1	70	10	10	5	45
Змістовний модуль 2. Система державного управління безпековою сферою					
Тема 6. Склад сектору безпеки і оборони	14	2	2	1	9
Тема 7. Міністерства України	13	2	2	-	9
Тема 8. Збройні Сили України	13	2	2	-	9
Тема 9. Служба безпеки України	13	2	2	1	8
Тема 10. Центральні органи виконавчої влади	14	2	2	1	9
Тема 11. Демократичний цивільний контроль	13	2	-	2	9
Разом за модулем 2	80	12	10	5	53
Всього годин:	150	22	20	10	98

Структура навчальної дисципліни заочної форми навчання представляється у вигляді таблиці 4.

Таблиця 4

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Конс.	Сам. роб.
Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти державного управління національною безпекою					
Тема 1. Теоретико-методологічні основи державного управління	13	1	1	1	10
Тема 2. Принципи національної безпеки і оборони	14	1	-	2	11
Тема 3. Повноваження державних органів у сфері національної безпеки	13	1	1	1	10
Тема 4. Політика і процедури державних органів у сфері національної безпеки	14	1	1	2	10
Тема 5. Планування у сфері національної безпеки	14	1	1	2	10
Разом за модулем 1	68	5	4	8	51
Змістовний модуль 2. Система державного управління безпековою сферою					
Тема 6. Склад сектору безпеки і оборони	13	1	1	1	10
Тема 7. Міністерства України	14	1	1	2	10
Тема 8. Збройні Сили України	14	1	1	2	10
Тема 9. Служба безпеки України	13	1	1	1	10

Тема 10. Центральні органи виконавчої влади	14	1	1	2	10
Тема 11. Демократичний цивільний контроль	13	-	1	2	11
Разом за модулем 2	82	5	6	10	61
Всього годин:	150	10	10	18	112

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Перелік питань для самостійного опрацювання відповідає темам навчального курсу та питанням, що виносяться на екзамен, за причини достатньо великого обсягу необхідної для опрацювання літератури. Для самостійного опрацювання пропонуються теми представлені у таблиці 5.

Таблиця 5

№ з/п	Тема
1	Світові тенденції організації державного управління державною безпекою
2	Основні завдання розвитку сектору безпеки і оборони
3	Засади розвитку сектору безпеки і оборони
4	Основні напрями розвитку складових сектору безпеки і оборони
5	Стратегія кібербезпеки України
6	Цілі стратегії національної безпеки України
7	Актуальні загрози національній безпеці України
8	Основні напрями державної політики національної безпеки України
9	Реформування Збройних Сил України
10	Реформування та розвиток розвідувальних органів
11	Забезпечення національної безпеки у зовнішньополітичній сфері
12	Забезпечення економічної безпеки
13	Забезпечення енергетичної безпеки
14	Забезпечення інформаційної безпеки
15	Забезпечення кібербезпеки і безпеки інформаційних ресурсів
16	Забезпечення безпеки критичної інфраструктури
17	Основні положення Воєнної доктрини України
18	Основні засади забезпечення кібербезпеки України

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі критерії оцінювання знань та вмінь:

1. Поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей) на семінарських заняттях, поточне тестування та розв'язання ситуативних завдань) – максимум 40 балів (два змістовні модулі по 20 балів);

2. Поточний модульний контроль після вивчення кожного змістовного модуля у вигляді модульних контрольних робіт (максимум 60 балів, дві контрольні роботи по 30 балів).

3. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

Таблиця 6

Поточний контроль (максимум = 40 балів)											Модульний контроль (максимум = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1											Модуль 2		
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2						МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	30	30	100
3	4	4	3	4	3	4	4	4	4	3			

Шкала оцінювання

Таблиця 7

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ботвінов Р. Г. Публічна служба особливого призначення в Україні: монографія. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 279 с.

2. Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування: монографія / кол. авт. / за заг. ред. О. Ю. Оболенського. Хмельницький: Поділля, 1999. 570 с.

3. Державне управління: курс лекцій / заг. ред. Д. І. Дзвінчука. 2-ге вид. переробл. і доповн. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. 616 с.

4. Державне управління: підручник: у 2 т. / Нац. академ. держ. упр. при Президенті України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін[та ін.]. Київ; Дніпропетровськ: НАДУ, 2012.

5. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – Т. 1: Теорія державного управління / наук.-ред. колегія: В. М. Князев (співголова), І. В. Розпугтенко (співголова) та ін. Київ: НАДУ, 2011.

6. Конституція України: прийнята на п'ятійсесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Київ: ПресаУкраїни, 1997. 80 с.

7. Малиновський В. Я. Державне управління: навч. посіб. – 3-тє вид., переробл. та допов. Київ: Атіка, 2009. 608 с.

8. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління. Вид. 2-ге, доп. і виправл. Київ: Центр сприяння інституційного розвитку державної служби, 2005. 254 с.

9. Питання Апарату Ради національної безпеки і оборони України: затв. Указ Президента України від 27 січ. 2015 р. № 37. *Урядовий кур'єр*. 2015. 29 січ. С. 4.

10. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 02.02.2015 № 141. *Голос України*. 2015. 27 лют. С. 4-5.

11. Про внесення змін до Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» щодо вдосконалення координації і контролю у сфері національної безпеки і оборони: Закон України від 26 груд. 2014 р. № 43. *Голос України*. 2014. 30 груд. С. 3.

12. Про внесення змін до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» щодо його приведення у відповідність із Конституцією України: Закон України від 27 лют. 2014 р. № 795. *Голос України*. 2014. 1 берез. С. 3.

13. Про деякі питання військово-цивільних адміністрацій: постанова Кабінету Міністрів України від 23 квіт. 2015 р. № 237. *Урядовий кур'єр*. 2015. 25 квіт. – С. 11.

14. Про затвердження плану заходів на 2016 рік з реалізації Стратегії кібербезпеки України: розпорядження від 24.06.2016 р. № 440-р. *Урядовий кур'єр*. 2016. 5 лип. С. 8.

15. Про затвердження плану заходів на 2017 рік з реалізації Стратегії кібербезпеки України: розпорядження від 10.03.2017 р. № 155-р. *Урядовий кур'єр*. 2017. 22 берез. С. 13.

16. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. № 794. *Голос України*. 2014. 1 берез. С. 6-9.

17. Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України: затв. Указ Президента України від 14.03.2016 р. № 92. *Урядовий кур'єр*. 2016. 18 берез. С. 11-16.

18. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VI. *Урядовий кур'єр*. 2014. 4 листоп. С. 10-13.

19. Про Національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2018. 18 лип. С. 7-9.

20. Про нову редакцію Воєнної доктрини України: затв. Указ Президента України від 24.09. 2015 р. № 555. *Урядовий кур'єр*. 2015. 26 верес. С. 8.

21. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 р. № 2163. *Урядовий кур'єр*. 2017. 15 листоп. С. 9-10.

22. Про розвідувальні органи України: Закон України від 22.03.2001 р. № 2331-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 19. Ст. 94.

23. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27, Ст. 382.

24. Про Службу зовнішньої розвідки України: Закон України від 01.12.2005 р. № 3160-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 8. Ст. 94.

25. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України»: затв. Указом Президента України від 26 трав. 2015 р. № 287. *Урядовий кур'єр*. 2015. 29 трав. – С. 10-11.

26. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014. № 333. *Урядовий кур'єр*. 2014. 11 квіт. С. 13.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Природа і зміст державного управління.
2. Визначення поняття «державне управління».
3. Суб'єкти і об'єкти державного управління.
4. Принципу державного управління.
5. Функції державного управління.
6. Правова основа державної політики у сфері національної безпеки.
7. Принципи державної політики у сфері національної безпеки.
8. Засади демократичного цивільного контролю.
9. Демократичний цивільний контроль, що здійснюється Президентом України.
10. Демократичний цивільний контроль, що здійснюється Верховною Радою України.
11. Демократичний цивільний контроль, що здійснюється Кабінетом Міністрів України.
12. Демократичний цивільний контроль, що здійснюється місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.
13. Склад сектору безпеки і оборони.
14. Державні органи, відповідальні за формування і реалізацію державної політики у сфері національної безпеки.
15. Керівництво у сферах національної безпеки і оборони.
16. Координація у сферах національної безпеки і оборони.
17. Фінансове забезпечення сектору безпеки.
18. Президент України – Глава держави і гарант державного суверенітету, прав і свобод людини і громадянина, територіальної цілісності України.
19. Рада національної безпеки і оборони України – координаційний орган з питань безпеки і оборони при Президентові України.
20. Органи виконавчої влади у сфері національної безпеки.
21. Міністерство оборони України.
22. Міністр оборони: статус, функції, повноваження.
23. Міністерство внутрішніх справ України.
24. Військово-політичне керівництво Збройними Силами України.
25. Головнокомандувач Збройних Сил України.
26. Адміністративне керівництво Збройними Силами України.
27. Державна служба транспорту.
28. Служба безпеки України.
29. Національна поліція України.

30. Національна гвардія України.
31. Державна прикордонна служба України.
32. Державна служба України з надзвичайних ситуацій.
33. Розвідувальні органи України.
34. Управління державної охорони України.
35. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України.
36. Національна рада з телебачення і радіомовлення.
37. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері національної безпеки.
38. Національне агентство запобігання корупції.
39. Військово-цивільні адміністрації. Порядок створення та функціонування.
40. Міжнародне співробітництво з питань національної безпеки.
41. Мета, принципи і види планування у сфері національної безпеки.
42. Стратегія національної безпеки України.
43. Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України.
44. Стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України.
45. Основні засади забезпечення кібербезпеки України.
46. Стратегія кібербезпеки України.
47. Основні засади Воєнної доктрини України.
48. Національна розвідувальна програма.
49. Державні програми у сфері національної безпеки.

Схвалено Вченою радою
Східноєвропейського національного університету
імені Лесі Українки
Протокол № 14 від 28 вересня 2017 р.

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації:

С. В. Гаврилюк

Начальник навчального відділу:

Л. О. Заєць

Начальник юридичного відділу:

А. В. Маїло